

Lausuntopyyntö ohjeesta Arkistoitavien asiakirjojen digitointia koskevat vaatimukset ja ohjeet

Johdanto

Kansallisarkisto pyytää lausuntoa ”Arkistoitavien asiakirjojen digitointia koskevat vaatimukset ja ohjeet” -ohjeen luonnoksesta.

Lausunnon antajilta pyydetään näkemyksiä asiakirjojen sisällöstä ja sovellettavuudesta.

Tausta

Kansallisarkiston nykyisissä digitointivaatimuksissa ”Kansallisarkiston vaatimukset hävittämisen tähtäävään digitointiin 12.4.2019 (KA/3357/07.01.02.04.02/2019)” ja ”Kansallisarkiston määräykset arkistoitavien erikoisaineistojen digitointiin (KA/15780/07.01.02.04.02/2020)” kuvataan digitointiprosessia ja sen lopputulosta.

Ohjeet sisältävät vaatimukset muun muassa kuvatiedoston pakollisista metatiedoista, mutta varsinaista digitointiprosessia kuvataan ohjeissa vain pääpiirteittäin. Tämä johtuu siitä, että toimijat voivat tehdä määritysten mukaista digitointia käytännössä monin eri tavoin ja menetelmin.

Digitointivaatimuksissa on kohtia, jotka eivät vastaa nykyistä seulontapäätösmenettelyä tai Kansallisarkiston keskeisiä päätöksiä ja määräyksiä. Vaatimuksissa on lisäksi kohtia ja muotoiluja, joita tulisi selkeyttää, jotta vaatimusten soveltaminen on mahdollisimman yksiselitteistä ja helppoa.

Tällä hetkellä Kansallisarkistolla ei ole erillisiä ohjeita audiovisuaalisten aineistojen digitaaliseen muotoon muuttamiseen Kansallisarkisto on päättänyt päivittää viranomaisille suunnattuja digitointivaatimuksia ja -ohjeita.

Kansallisarkiston ajantasaisia digitointivaatimuksia sovelletaan noudattamalla joko:

- 22.12.2021 annettua määräystä ”Määräys arkistoitavien asiakirjojen muodosta” (KA/15906/07.01.01.00/2021) tai
- 8.12.2023 annettua päätöstä ”Julkishallinnon pysyvästi säilytettävien digitoitujen ja digitoitavien asiakirjojen säilytysmuoto ja analogisen säilytysmuodon kulttuurihistoriallisen arvon arviointitietojen pysyvä säilytys” (KA/15927/28.02.01/2023).

Tavoitteet

Nyt annettava digitointia koskeva ohje tulisi koskemaan kaikkia arkistolain (831/1994) § 1 momentin 1 kohtien 1–6 arkistonmuodostajia. Ohje on tarkoitettu Kansallisarkistolle sekä niille toimijoille, jotka digitoivat arkistolain (831/1994) nojalla arkistoitavaksi (pysyvään säilytykseen) määrättyjä analogisia asiakirjoja. Kansallisarkiston toimivalta päättää pysyvään säilytykseen määrättyjen asiakirjojen tallennusmuodosta perustuu arkistolain 11 §:ään ja Kansallisarkistosta annetun lain (1145/2016) 2 §:ään.

Tavoitteena on julkaista ohje vuoden 2024 aikana.

Kansallisarkiston digitointivaatimusten tavoite on varmistaa kansalliseen kulttuuriperintöön kuuluvien arkistoitavien asiakirjojen tietosisällön säilyminen ja käytettävyys digitoinnin jälkeisessä digitaalisessa muodossa. Vaatimusten mukainen digitointiprosessi ja digitointitulos mahdollistavat analogisten asiakirjojen hävittämisen digitoinnin jälkeen, mikäli asiakirjojen analogista säilytysmuotoa ei ole arvioitu kulttuurihistoriallisesti arvokkaaksi. Asiakirjat, joilla on kulttuurihistoriallista arvoa, arkistoidaan digitoinnin jälkeen sekä analogisessa että digitaalisessa muodossa.

Lausuttavana oleva ohje (KA/20919/30.01.00/2024) tulee korvaamaan ja kumoamaan Kansallisarkiston aiemmin antamat vaatimukset hävittämiseen tähtäävään digitointiin (KA/3357/07.01.02.04.02/2019) ja erikoisaineistojen digitointiin (KA/15906/07.01.01.00/2021). Nyt annettavassa ohjeessa ne on yhdistetty yhdeksi ohjeeksi, joka sisältää kootusti Kansallisarkiston digitointia koskevat vaatimukset ja ohjeet. Ohjeeseen on lisätty myös audiovisuaalisten aineistojen digitointivaatimukset.

Ohje on ajantasaistettu ja yhdenmukaistettu Kansallisarkiston digitointia koskevien keskeisten määräysten ja päätösten kanssa. Lisäksi päivittämisen yhteydessä on parannettu vaatimusten ymmärrettävyyttä ja luettavuutta. Digitointia koskevat tekniset vaatimukset ovat kuitenkin säilyneet pääosin ennallaan. Muutokset suhteessa kumottuihin ohjeisiin ja vaatimuksiin on dokumentoitu ohjeen luvussa 6.

Ohje koskee toimijalle jo kertyneiden arkistoitavien asiakirjojen ja muodostuneiden arkistojen digitointia. Ohjetta ei sovelleta niihin toimenpiteisiin, joilla asiakirja muutetaan sähköiseen muotoon silloin, kun se saapuu viranomaiselle muussa kuin sähköisessä muodossa.

Vastausohjeet vastaanottajille

Lausunnot pyydetään antamaan vastaamalla Lausuntopalvelu.fi:ssä julkaistuun lausuntopyyntöön. Lausuntoja ei tarvitse lähettää erikseen sähköpostitse tai kirjeitse. Kaikki annetut lausunnot ovat julkisia ja ne julkaistaan Lausuntopalvelu.fi:ssä.

Lausunnon antaakseen vastaajan tulee rekisteröityä ja kirjautua Lausuntopalvelu.fi:hin.

Tarkemmat ohjeet palvelun käyttämisestä löytyvät Lausuntopalvelu.fi:n sivuilta (Ohjeet > Käyttöohjeet). Palvelun käyttöönoton tukea voi pyytää osoitteesta lausuntopalvelu.om@om.fi.

Aikataulu

Lausunnot pyydetään toimittamaan viimeistään 10.11.2024.

Lausuntopyyntö lähetetään lausuntopalvelussa kaikille Kansallisarkiston tiedossa oleville ohjeen soveltamisalaan kuuluville toimijoille. Asianosaisten toimijoiden kuuleminen toteutuu lausuntopalvelun kautta. Arkistoitavien asiakirjojen digitointia koskevat vaatimukset ja ohjeet tullaan antamaan asianomaisille tiedoksi hallintolain (434/2003) § 62 mukaisena yleistiedoksiantona Kansallisarkiston verkkosivuilla vuoden 2024 loppuun mennessä, eikä ohjetta lähetetä erikseen tiedoksi asianosaisille viranomaisille.

Valmistelijat

Lisätietoja lausuntopyynnöstä antaa ylitarkastaja Matti Ritakallio (matti.ritakallio@kansallisarkisto.fi p. 029 533 7156).

Liitteet:

[Arkistoitavien asiakirjojen digitointia koskevat vaatimukset ja ohjeet_luonnos.docx](#)

[ChangeHistory \(1\).xml](#)

Jakelu:

Aalto yliopisto
Akaa
Alajärvi
Alavieska
Alavus
Asikkala
Askola
Asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskus
Aura
Careeria Oy
Centria ammattikorkeakoulu
Diakonia-ammattikorkeakoulu
Digi- ja väestötietovirasto
Eduskunta
ELY-keskusten ja TE-toimistojen kehittämis- ja hallintokeskus KEHA

Eläketurvakeskus
Energiavirasto
Enonkoski
Enontekiö
Espoo
Espoon seudun koulutuskuntayhtymä Omnia
Etelä-Karjala
Etelä-Karjalan koulutuskuntayhtymä
Etelä-Karjalan käräjäoikeus
Etelä-Karjalan liitto
Etelä-Karjalan pelastuslaitos
Etelä-Pohjanmaa
Etelä-Pohjanmaan käräjäoikeus
Etelä-Pohjanmaan liitto
Etelä-Pohjanmaan pelastuslaitos
Etelä-Savo
Etelä-Savon koulutus Oy
Etelä-Savon käräjäoikeus
Etelä-Savon maakuntaliitto
Etelä-Savon pelastuslaitos
Etelä-Suomen AVI
Etelä-Suomen oikeusapu- ja edunvalvontapiiri
Eura
Eurajoki
Evijärvi
Forssa
Geologian tutkimuskeskus
Haaga-Helia ammattikorkeakoulu
Haapajärvi
Haapavesi
Hailuoto
Halsua
Hamina
Hankasalmi
Hanko
Harjavalta
Hartola
Hattula
Hausjärvi
Heinola
Heinävesi
Helsingin eurooppalainen koulu
Helsingin hallinto-oikeus
Helsingin hovioikeus
Helsingin käräjäoikeus
Helsingin pelastuslaitos
Helsingin ranskalais-suomalainen koulu
Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymä
Helsingin yliopisto
Helsinki
Hirvensalmi

Hollola
Honkajoki
Huittinen
Humanistinen ammattikorkeakoulu
Humppila
Huoltovarmuuskeskus
Hyria Koulutus Oy
Hyrnsalmi
Hyvinkää
Hämeen ammatti-instituutti Oy
Hämeen ammattikorkeakoulu
Hämeen liitto
Hämeenkyrö
Hämeenlinna
Hämeenlinnan hallinto-oikeus
Hätäkeskuslaitos
li
lisalmi
litti
Ikaalinen
Ilmajoki
Ilmatieteenlaitos
Ilmomantsi
Imatra
Inari
Inkoo
Innovaatorahoituskeskus Business Finland
Isojoki
Isokyrö
Itä-Savon koulutuskuntayhtymä
Itä-Suomen hallinto-oikeus
Itä-Suomen hovioikeus
Itä-Suomen oikeusapu- ja edunvalvontapiiri
Itä-Suomen yliopisto
Itä-Uudenmaan käräjäoikeus
Itä-Uudenmaan pelastuslaitos
Itä-Uusimaa
Janakkala
Joensuu
Jokilaakson koulutuskuntayhtymä
Jokioinen
Joroinen
Joutsa
Julkisen hallinnon tiedonhallintalautakunta
Juuka
Juupajoki
Juva
Jyväskylä
Jyväskylän ammattikorkeakoulu
Jyväskylän koulutuskuntayhtymä
Jyväskylän yliopisto

Jämsä
Järvenpää
Järviseudun koulutuskuntayhtymä
Kaakkois-Suomen ammattikorkeakoulu
Kaakkois-Suomen oikeusapu- ja edunvalvontapiiri
Kaarina
Kaavi
Kainuu
Kainuun käräjäoikeus
Kainuun liitto
Kainuun pelastuslaitos
Kajaani
Kajaanin ammattikorkeakoulu
Kalajoki
Kangasala
Kangasniemi
Kankaanpää
Kannonkoski
Kannus
Kansallinen audiovisuaalinen instituutti
Kansallisgalleria
Kansaneläkelaitos
Kanta-Häme
Kanta-Hämeen käräjäoikeus
Kanta-Hämeen pelastuslaitos
Karelia-ammattikorkeakoulu
Karijoki
Karkkila
Karstula
Karvia
Kaskinen
Kauhajoki
Kauhava
Kauniainen
Kaustinen
Kemi
Kemijärvi
Keminmaa
Kemi-Tornionlaakson koulutuskuntayhtymä Lappia
Kemiönsaari
Kempele
Kerava
Keski-Pohjanmaa
Keski-Pohjanmaan ja Pietarsaaren alueen pl
Keski-Pohjanmaan koulutuskuntayhtymä
Keski-Pohjanmaan liitto
Keski-Suomen käräjäoikeus
Keski-Suomen liitto
Keski-Suomen pelastuslaitos
Keski-Suomi
Keski-Uudenmaan koulutuskuntayhtymä Keuda

Keski-Uudenmaan pelastuslaitos
Keski-Uusimaa
Keuruu
Kihniö
Kilpailu- ja kuluttajavirasto
Kinnula
Kirkkonummi
Kitee
Kittilä
Kiuruvesi
Kivijärvi
Kokemäki
Kokkola
Kolari
Konnevesi
Kontiolahti
Korkein hallinto-oikeus
Korkein oikeus
Korsnäs
Koski TL
Kotimaisten kielten keskus
Kotka
Kotkan-Haminan seudun koulutuskuntayhtymä
Koulutuskeskus Salpaus -kuntayhtymä
Koulutuskuntayhtymä Brahe
Koulutuskuntayhtymä Osao
Koulutuskuntayhtymä Tavastia
Kouvola
Kriisinhallintakeskus
Kristiinankaupunki
Kruunupyö
Kuhmo
Kuhmoinen
Kuluttajariitalautakunta
Kuntaliitto
Kuopio
Kuortane
Kurikka
Kustavi
Kuusamo
Kymenlaakso
Kymenlaakson käräjäoikeus
Kymenlaakson liitto
Kymenlaakson pelastuslaitos
Kyyjärvi
Kärkölä
Kärsämäki
Lab-ammattikorkeakoulu
Lahti
Laihia
Laitila

Lapin ammattikorkeakoulu
Lapin käräjäoikeus
Lapin liitto
Lapin pelastuslaitos
Lapin yliopisto
Lapinjärvi
Lapinlahti
Lappajärvi
Lappeenrannan yliopisto
Lappeenranta
Lappi
Lapsiasiainvaltuutetun toimisto
Lapua
Laukaa
Laurea ammattikorkeakoulu
Lemi
Lempäälä
Leppävirta
Lestijärvi
Lieksa
Lieto
Liikenne- ja viestintäministeriö
Liikenne- ja viestintävirasto Traficom
Liminka
Liperi
Lohja
Loimaa
Loppi
Lounais-Hämeen koulutuskuntayhtymä
Lounais-Suomen koulutuskuntayhtymä
Lounais-Suomen oikeusapu- ja edunvalvontapiiri
Loviisa
Luhanka
Lumijoki
Luonnonvarakeskus
Luoto
Luumäki
Länsi- ja Sisä-Suomen oikeusapu- ja edunvalvontapiiri
Länsi-Uudenmaan koulutuskuntayhtymä
Länsi-Uudenmaan käräjäoikeus
Länsi-Uudenmaan pelastuslaitos
Länsi-Uusimaa
Lääkealan turvallisuus- ja kehittämiskeskus
Maa- ja metsätalousministeriö
Maahanmuuttovirasto
Maalahti
Maanmittauslaitos
Maanpuolustuskorkeakoulu
Markkinaoikeus
Marttila
Masku

Merenkulun turvallisuuskeskus
Merijärvi
Merikarvia
Metropolia ammattikorkeakoulu
Metsähallitus
Miehikkälä
Mikkeli
Muhos
Multia
Muonio
Museovirasto
Mustasaari
Muurame
Mynämäki
Myrskylä
Mäntsälä
Mänttä-Vilppula
Mäntyharju
Naantali
Nakkila
Niuvanniemen sairaala
Nivala
Nokia
Nousiainen
Nurmes
Nurmijärvi
Näkövammaisten kirjasto
Närpiö
Oikeuskanslerinvirasto
Oikeusministeriö
Oikeusrekisterikeskus
Onnettomuustutkintakeskus
Opetus- ja kulttuuriministeriö
Opetushallitus
Opintotuen muutoksenhakulautakunta
Optima Samkommun
Orimattila
Oripää
Orivesi
Oulainen
Oulu
Oulun ammattikorkeakoulu
Oulun käräjäoikeus
Oulun yliopisto
Outokumpu
Padasjoki
Paimio
Paltamo
Parainen
Parikkala
Parkano

Patentti- ja rekisterihallitus
Pedersöre
Peimarin koulutuskuntayhtymä
Pelastusopisto
Pelkosenniemi
Pello
Perho
Pertunmaa
Petäjävesi
Pieksämäki
Pielavesi
Pietarsaari
Pihtipudas
Pirkanmaa
Pirkanmaan käräjäoikeus
Pirkanmaan liitto
Pirkanmaan pelastuslaitos
Pirkkala
Pohjanmaa
Pohjanmaan käräjäoikeus
Pohjanmaan liitto
Pohjanmaan pelastuslaitos
Pohjois-Karjalan koulutuskuntayhtymä
Pohjois-Karjalan käräjäoikeus
Pohjois-Karjalan maakuntaliitto
Pohjois-Karjalan pelastuslaitos
Pohjois-Pohjanmaa
Pohjois-Pohjanmaan liitto
Pohjois-Pohjanmaan pelastuslaitos
Pohjois-Savo
Pohjois-Savon käräjäoikeus
Pohjois-Savon liitto
Pohjois-Savon pelastuslaitos
Pohjois-Suomen hallinto-oikeus
Pohjois-Suomen oikeusapu- ja edunvalvontapiiri
Poliisihallitus
Polvijärvi
Pomarkku
Pori
Pornainen
Porvoo
Posio
Pudasjärvi
Pukkila
Punkalaidun
Puolanka
Puolustusministeriö
Puumala
Pyhtää
Pyhäjoki
Pyhäjärvi

Pyhäntä
Pyhäranta
Päijät-Häme
Päijät-Hämeen käräjäoikeus
Päijät-Hämeen liitto
Päijät-Hämeen pelastuslaitos
Pälkäne
Pääesikunta
Pöytyä
Raahe
Raasepori
Rahoitusvakausvirasto
Raisio
Raision seudun koulutuskuntayhtymä
Rajavartiolaitoksen esikunta
Rantasalmi
Ranua
Rauma
Rautalampi
Rautavaara
Rautjärvi
Reisjärvi
Riihimäki
Rikosseuraamusalan koulutuskeskus
Rikosseuraamuslaitos
Ristijärvi
Rovaniemen hovioikeus
Rovaniemen koulutuskuntayhtymä
Rovaniemi
Ruokavirasto
Ruokolahti
Ruovesi
Rusko
Rääkkylä
Saamelaisalueen koulutuskeskus
Saarijärvi
Salla
Salo
Salon seudun koulutuskuntayhtymä
SASKY koulutuskuntayhtymä
Sastamala
Satakunnan ammattikorkeakoulu
Satakunnan koulutuskuntayhtymä Sataedu
Satakunnan käräjäoikeus
Satakunnan pelastuslaitos
Satakunta
Satakuntaliitto
Savitaipale
Savon koulutuskuntayhtymä
Savonia ammattikorkeakoulu
Savonlinna

Savukoski
Seinäjoen ammattikorkeakoulu
Seinäjoen koulutuskuntayhtymä
Seinäjoki
Senaatti Kiinteistöt
Senaatti-kiinteistöt
Sievi
Siikainen
Siikajoki
Siikalatva
Siilinjärvi
Simo
Sipoo
Sisäministeriö
Siuntio
Sodankylä
Soini
Somero
Sonkajärvi
Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto Valvira
Sosiaali- ja terveysministeriö
Sosiaaliturva-asioiden muutoksenhakulautakunta
Sotkamo
Sulkava
Suojelupoliisi
Suomalais-venäläinen koulu
Suomen Akatemia
Suomen itsenäisyyden juhlarahasto Sitra
Suomen metsäkeskus
Suomen Pankki
Suomen riistakeskus
Suomen ympäristökeskus
Suomenlinnan hoitokunta
Suomussalmi
Suonenjoki
Suupohjan koulutuskuntayhtymä
Svenska handelshögskolan
Svenska Österbottens förbund för Utbildning och Kultur
samkommun
Sysmä
Säkylä
Säteilyturvakeskus
Taideyliopisto
Taipalsaari
Taiteen edistämiskeskus
Taivalkoski
Taivassalo
Tammela
Tampere
Tampereen ammattikorkeakoulu
Tampereen yliopisto

Tasa-arvovaltuutetun toimisto
Tasavallan presidentin kanslia
Terveysten ja hyvinvoinnin laitos
Tervo
Tervola
Teuva
Tietosuojavaltuutetun toimisto
Tilastokeskus
Tohmajärvi
Toholampi
Toivakka
Torinio
Tulli
Tuomioistuinvirasto
Turku
Turun ammatti-instituutti
Turun ammattikorkeakoulu
Turun hallinto-oikeus
Turun hovioikeus
Turun yliopisto
Turvallisuus- ja kemikaalivirasto
Tuusniemi
Tuusula
Tyrnävä
Työ- ja elinkeinoministeriö
Työllisyysrahasto
Työterveyslaitos
Työtuomioistuin
Ulkoministeriö
Uvila
Urjala
Utajärvi
Utsjoki
Uudenmaan liitto
Uurainen
Uusikaupunki
Uuskaarlepyy
Vaala
Vaasa
Vaasan ammattikorkeakoulu
Vaasan hallinto-oikeus
Vaasan hovioikeus
Vaasan yliopisto
Vakuutuslaitos
Valkeakosken seudun koulutuskuntayhtymä
Valkeakoski
Valtakunnallinen oppimis- ja ohjauskeskus Valteri
Valtakunnansyyttäjän toimisto
Valtakunnanvoudin kanslia
Valtiokonttori
Valtion koulukodit

Valtion taloudellinen tutkimuskeskus
Valtion talous- ja henkilöstöpalvelukeskus
Valtion tieto- ja viestintätekniikkakeskus Valtori
Valtioneuvoston kanslia
Valtionvarainministeriö
Vanhan Vaasan sairaala
Vantaa
Varastokirjasto
Varkaus
Varsinais-Suomen käräjäoikeus
Varsinais-Suomen liitto
Varsinais-Suomen pelastuslaitos
Varsinais-Suomi
Vehmaa
Verohallinto
Vesanto
Vesilahti
Veteli
Vieremä
Vihti
Viitasaari
Vimpeli
Virolahti
Virrat
Väylävirasto
Vöyri
Yhdenvertaisuusvaltuutetun toimisto
Ylioppilastutkintolautakunta
Ylitornio
Ylivieska
Ylä-Savon koulutuksen kuntayhtymä
Ylöjärvi
Ympäristöministeriö
Ypäjä
Yrkeshögskolan Arcada
Yrkeshögskolan Novia
Åbo Akademi
Ähtäri
Äänekosken ammatillisen koulutuksen kuntayhtymä
Äänekoski

Lausunnonantajan lausunto

Ohjetta koskevat yleiset huomiot ja mahdolliset kehittämissuhteukset

Ohjeen soveltamista koskevat yleiset huomiot ja mahdolliset kehittämissuhteukset

Ohjeen rajauksia (alaluku 1.2) koskevat yleiset huomiot ja mahdolliset kehittämissuhteukset

Huomiot ja kommentit ohjeen soveltamisesta eri aineistotyyppien kohdalta

Ohjeen teknisiä vaatimuksia koskevat huomiot ja kommentit

Happonen Päivi
Kansallisarkisto

Ritakallio Matti
Kansallisarkisto